

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Høring av forskriftsendringer og forsøksordning for snøscooterløyper Fylkesmannens høringsuttalelse

Vi viser til Miljøverndepartementets oversendelse av 30.05.13 med høring av endring av forskrift om motorferdsel i utmark og forsøksordning for etablering av snøscooterløyper.

Bakgrunn

I departementets oversendelsesbrev utredes bakgrunnen for framlagte endringsforslag.

Det vises til at i dag er i utgangspunktet all motorferdsel i utmark forbudt, både på bar og snødekt mark, jf. § 3 *Motorferdselsloven*. Motorferdselloven og *Nasjonal forskrift* for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag gjør imidlertid flere unntak fra forbudet. Det vises til at unntakene i all hovedsak knytter seg til nyttekjøring og at regelverket i dag ikke åpner for fornøyleskjøring, bortsett fra Nord-Troms og Finnmark som har egne regler.

I de senere årene har det fra flere politiske hold blitt fremmet ønske om etablering av snøscooterløyper for fornøyleskjøring, både som tilbud til allmennheten og til bruk i reiselivssammenheng, der snøscooterturisme kan være en viktig inntektskilde enkelte steder. Blant annet har det vært fremmet ønsker om løyper som fører til løypenett i Sverige.

Forslag

Departementet foreslår at det i grensekommuner åpnes for at Fylkesmannen etter forslag fra kommunestyrene kan etablere tilførselsløyper til nabolandet. Departementet viser her til at man vet for lite om konsekvensene for naturmangfold, friluftsliv og folkehelse, både på kort og lang sikt, til at det er forsvarlig å åpne for etablering av snøscooterløyper for fornøyleskjøring over hele landet.

Departementet foreslår derfor en ordning der inntil 40 kommuner som ligger i det distriktspolitiske virkeområdet skal kunne etablere løyper for fornøyleskjøring med snøscooter i en avgrenset periode på inntil fire år med mulighet for ett års forlengelse i perioden 2014 til og med 2018. Kommunene skal velges ut etter søknad. Ordningen skal evalueres løpende. Evalueringen bekostes av staten. Det pekes på at en slik ordning vil kunne gi verdifull kunnskap som kan brukes ved senere vurderinger av spørsmålet om fornøyleskjøring med snøscooter i utmark.

Fylkesmannens vurdering av framlagte forslag

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til framlagte forslag som kan gi reiselivsbedrifter bedre grunnlag for næringsaktivitet vinterstid. Flere av aktuelle kommuner i vårt fylke er tynt befolkede og næringsssvake kommuner. Foreslåtte forsøk vil slik sett kunne få positive økonomiske virkninger og styrke næringsgrunnlag og bosetting i flere utkantkommuner.

Framlagte forslag vil imidlertid også innebære en vesentlig liberalisering i forhold til nåværende regelverk og slik sett være utfordrede i forhold til bl.a. viktige miljøinteresser.

Invitasjon til kommunene til å delta i forsøksordning

Næringskjøring

Så å si alle kommuner i Nord-Trøndelag synes å falle innenfor de kriterier som er satt for å kunne delta i forsøket med næringskjøring ("snøscootersafari") etter løyper.

Flere av de aktuelle kommunene er som nevnt tynt befolkede og næringsssvake kommuner.

Foreslåtte forsøksordning vil slik sett kunne få positive lokale samfunnsvirkninger.

Forsøksordningen er foreslått å kun gjelde registrerte reiselivsbedrifter og kjøringen skal foregå etter godkjente løyper (PBL). I forslaget forutsettes videre at kommunen i sin behandling bl.a. skal ta hensyn til virkninger for friluftsliv, fugle- og dyrearter og økosystemer som er sårbare for motorferdsel. Etter Fylkesmannens vurdering synes dette å være en rimelig avgrensning. Videre bør en planbehandling etter PBL sikre at eventuelle løyper og bruk ikke kommer i uakseptabel konflikt med andre viktige interesser.

Fylkesmannen mener at tidsrammen for forsøket på inntil fire år med mulighet for ett års forlengelse også bør være en tilstrekkelig periode for å kunne gi svar på de problemstillinger Departementet ønsker å utrede. Vi vil imidlertid peke på at det bør tas høyde for at forsøket kan få en mer permanent karakter enn det som er utgangspunktet (jf. tidligere forsøksordning fra 2002 for 7 kommuner). Ut fra dette og nasjonale og regionale miljøinteresser, bør det også vurderes en mer trinnvis tilnærming og iverksetting av en forsøksordning.

Inngrepsfrie naturområder

Fylkesmannen slutter seg til forslaget om at løyper bør unngås i inngrepsfrie naturområder som ligger 3 kilometer eller mer fra tyngre tekniske inngrep (*INON-områder sone 1 og villmarkspregede områder*). Det er grunn til å peke på at arealet av inngrepsfrie naturområder i Norge har blitt Norge sterkt redusert, særlig etter 1950. Gjenværende naturområder uten tyngre tekniske inngrep har stor betydning for opprettholdelse av naturlige økosystemer og biologisk mangfold. Videre er slike områder viktige for tradisjonelt friluftsliv, herunder opplevelse av stillhet. Dette synes å få en stadig større betydning innen reiselivet, ikke minst for internasjonal turisme.

Reindriftsnæring og sørsamisk kultur

Nord-Trøndelag er et viktig fylke for reindriftsnæring og sørsamisk kultur. Foreslåtte åpning for snøscootersafari og tilslutningsløyper til Sveige vil kunne komme i konflikt med disse interessene. Fylkesmannen forutsetter at reindriftsforvaltningen og -næringen avgir egne uttalelser i saken, men vil allikevel slutte oss til og understreke forslagetets betydning mht. at løypene ikke må være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften.

Etablering av tilknyttingsløyper til Sverige

I Nord-Trøndelag er det fem kommuner med grense til Sverige; Meråker, Verdal, Snåsa, Lierne og Røyrvik. Ut fra de signaler Fylkesmannen er kjent med, er det sannsynlig at flere av disse kommunene vil være blant søkerne om tilknyttingsløyper til Sverige.

I høringsbrevet uttales:..."Departementet foreslår at det stilles krav om at løypene skal krysse grensen ved offentlig vei, men ber spesielt om høringsinstansenes syn på dette"

Fylkesmannen slutter seg til forslaget og mener at dette vil være en naturlig kanalisering av eventuelle snøscooterløyper til Sverige.

De aktuelle tilknyttingskommunene i Nord-Trøndelag har fire grensepasseringer for offentlig vei til Sverige. En samlokalisering for tilknyttingsløyper vil derfor være uproblematisk her. En samlokalisering med bilveg vil etter Fylkesmannens vurdering også redusere eventuelle konflikter mht. løyper i inngrepsfrie naturområder.

Departementet er i saken tydelig på formålet med tilførselsløyper og uttrykker at:..."Formålet med løypene skal være tilgang til det svenske løypenettet, og legging av løypetrase skal gjenspeile dette. Hjemmelen kan ikke benyttes til å etablere løyper for generell turkjøring i grensekommunene"

Fylkesmannen slutter seg til dette og mener det er hensiktsmessig at formålet med foreslåtte forsøksordning presiseres.

Merknad til § 5 i forskriftsendringene

Til forslag om oppheving av § 5 første ledd bokstav d

Det foreslås å oppheve § 5 første ledd bokstav d (*utmarksnæring for fastboende*).

Denne paragrafen gir i visse tilfeller anledning til persontransport (eks. transport av gjester til utleiehytter). Dersom § 5a skal benyttes, kreves det registrering i enhetsregisteret og en forlengelse utover to år er betinget av momsplikt. Til mulig behandling etter § 6, vil vi vise til at dette er en særlig *unntaksparagraf* og som krever politisk behandling. En bruk av § 6 vil både kunne undergrave betydningen som en unntaksparagraf, og vil i mange tilfelle oppleves unødvendig tungvint og byråkratisk i "kurante" saker.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag tilrår at § 5 første ledd bokstav d beholdes.

Vi har ingen andre merknader til framlagte høringsbrev eller forslag til forskriftsendringer.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Miljøverndirektør

Øystein Lorentsen
Seniorrådgiver
Miljøvern avdelingen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift